

มคอ. 3

0502421 การบริการสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ
(Health Service and Health Promotion in Workplace)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยทักษิณ

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา : วิทยาการสุขภาพและการกีฬา

หมวดที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และคำอธิบายรายวิชา

0502421 การบริการสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ 3(2-2-5)

หลักการบริการสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ โครงสร้างการจัดระบบบริการสุขภาพ การบริการพื้นฐานที่สำคัญ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ระบบประกันสุขภาพในสถานประกอบการ เรียนรู้และฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการจัดการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ การส่งต่อและการฟื้นฟูสุขภาพ

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา : วิชาเฉพาะ

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน :

อ. ดร. วันเพ็ญ ทองสุข อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

ผศ.ดร.โสเมศิริ เดชารัตน์ อาจารย์ผู้สอน

อ. ปัทมา รักแก้ว อาจารย์ผู้สอน

4. ภาคเรียน/ชั้นปีที่เรียน : ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565/ ชั้นปีที่ 4

5. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) : ไม่มี

6. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) : ไม่มี

7. สถานที่เรียน : ห้องเรียน วสท.4101 คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด : 6 มิถุนายน 2565

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1.จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชา

ELO2 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (●)

CLO1: นิสิตสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณ วิชาชีพสุขศาสตร์อุตสาหกรรม มีภาวะผู้นำและเป็นต้นแบบที่ดี

CLO2 สามารถออกแบบการจัดบริการสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการโดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ

ELO4 สืบค้นข้อมูลและสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน (●)

CLO3 สามารถสืบค้นข้อมูลด้านการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานในสถานประกอบการได้

CLO4 สามารถสืบค้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพ ประกันสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการได้

ELO5 ปฏิบัติงานทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด (●)

CLO5 สามารถออกแบบระบบการส่งเสริมสุขภาพ ให้บริการสุขภาพ การส่งต่อและการฟื้นฟูสุขภาพในสถานประกอบการได้

CLO6 สามารถออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลการให้บริการสุขภาพในสถานประกอบการได้

CLO7 สามารถปฏิบัติการด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง

2.วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อปรับปรุงประมวลลักษณะรายวิชาให้ครอบคลุมกับการปฏิบัติงานการให้บริการสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการจริง และปรับปรุงจุดมุ่งหมายและวิธีการสอนเพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (ELO)

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
30	-	30	75

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ผู้สอน ประกาศเวลาให้คำปรึกษาผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์สาขาวิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย, Face book, Line หรือแจ้งในห้องเรียนและจัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่มตามความต้องการ :

อ.ดร.วันเพ็ญ ทองสุข Tel.095-438-6909 Email; twanpen@tsu.ac.th

รศ.ดร.โสเมศิริ เตชะรัตน์ Tel.099-364-6660 Email; Somsiri_9@hotmail.com

อ.ปัทมา รักแก้ว Tel.089-006-7576 Email; rpattama@tsu.ac.th

หมวดที่ 4 การพัฒนาการเรียนรู้ของนิสิต

1. การพัฒนาการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล	น้ำหนักคะแนน(%)
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ELO2 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย CLO1: นิสิตสามารถปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสุขาสาตร์อุตสาหกรรม มีภาวะผู้นำและเป็นต้นแบบที่ดี CLO2 สามารถออกแบบการจัดบริการสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการโดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ	1. บรรยาย อภิปราย 2. Active learning การออกแบบการจัดบริการสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ	1. สังเกตพฤติกรรมการเข้าชั้นเรียน การตรงต่อเวลาการนัดหมายและการส่งงานตรงเวลา 2. ชิ้นงานการออกแบบการจัดบริการสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ 3. สอบกลางภาค 4. สอบปลายภาค	5% 5% 5% 5%
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ELO4 สืบค้นข้อมูลและสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน CLO3 สามารถสืบค้นและนำเสนอข้อมูลด้านการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานในสถานประกอบการได้ CLO4 สามารถสืบค้นและนำเสนอกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพ ประกันสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการได้	1. บรรยาย อภิปราย ฝึกปฏิบัติ active learning	1. รายงานผลการสืบค้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพ ประกันสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการและการนำเสนอ 2. สอบกลางภาค	5% 10%
6. ด้านทักษะการฝึกปฏิบัติ ELO5 ปฏิบัติงานทางด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยตามที่กฎหมายกำหนด (●) CLO5 สามารถออกแบบระบบการส่งเสริมสุขภาพ ให้บริการสุขภาพ การส่งต่อและการฟื้นฟูสุขภาพในสถานประกอบการได้ CLO6 สามารถออกแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลการให้บริการสุขภาพในสถานประกอบการได้ CLO7 สามารถปฏิบัติการด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้อย่างถูกต้อง	1. บรรยาย อภิปราย 2. active learning 3. จัดโครงการ 4. ฝึกปฏิบัติ	1.รายงานการฝึกปฏิบัติกำหนดโปรแกรมการตรวจสุขภาพตามลักษณะความเสี่ยง 2. สอบกลางภาค 3. สอบปลายภาค 4. ผลการปฏิบัติ 5 สอบภาคปฏิบัติ 6 ผลการฝึกจัดโปรแกรมบันทึกข้อมูลสุขภาพ	5% 5% 15% 15% 20% 5%

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1.แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	สัดส่วนคะแนน		จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ สอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน	ผู้สอน
		CLO	สัดส่วน คะแนน	บรรยาย	ปฏิบัติ			
1. จ. 4 ก.ค.65	บทที่ 1 บทนำ - ความรู้พื้นฐานในการบริการสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ - กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการและส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	3, 4	10%	4		- บรรยาย อภิปราย - active learning	- สอบกลางภาค - คะแนนรายงานการสืบค้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพ ประกันสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการและการนำเสนอ	อ.ดร.วันเพ็ญ ทองสุข
2 จ. 11 ก.ค.65	บทที่ 2 ระบบบริการสุขภาพ - ความหมายและระดับของระบบบริการสุขภาพ - ลักษณะของระบบบริการสุขภาพที่พึงประสงค์ - ประเด็นและแนวโน้มของการจัดบริการสุขภาพ การป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	2	10%	4		- บรรยาย - active learning - ออกแบบการจัดบริการสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพ - อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา	- สอบกลางภาค - ชิ้นงานการออกแบบจัดบริการสุขภาพและส่งเสริมสุขภาพ	ผศ.ดร.โสเมศิรี เดชารัตน์
3 จ. 18 ก.ค.65	บทที่ 3 ระบบประกันสุขภาพในสถานประกอบการภายในประเทศไทย - สิทธิประกันสังคม บัตรทอง ข้าราชการ - การฟื้นฟูสมรรถภาพการทำงาน	4	5%	4		- บรรยาย - active learning - อภิปรายกลุ่มจากกรณีศึกษา เปรียบเทียบสิทธิ	- สอบกลางภาค	ผศ.ดร.โสเมศิรี เดชารัตน์

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	สัดส่วนคะแนน		จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ สอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน	ผู้สอน
		CLO	สัดส่วน คะแนน	บรรยาย	ปฏิบัติ			
4 จ. 25 ก.ค.65	บทที่ 4 การจัดหน่วยบริการและบริการด้านสุขภาพขั้นพื้นฐาน - ความหมาย ขอบเขต และความสำคัญของการบริการอาชีวอนามัย - แนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัย สวัสดิการและบริการด้านสุขภาพ ขั้นพื้นฐาน - การจัดโปรแกรมการตรวจสุขภาพพนักงานในสถานประกอบการ	5	10%	2	2	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ - active learning ฝึก ตรวจสุขภาพเบื้องต้น - ฝึกปฏิบัติกำหนด โปรแกรมการตรวจ สุขภาพตามลักษณะ ความเสี่ยง	- สอบกลางภาค - รายงานการฝึก ปฏิบัติการกำหนด โปรแกรมการตรวจ สุขภาพตามลักษณะ ความเสี่ยง	อ.ดร.วันเพ็ญ ทองสุข
5 จ. 1 ส.ค.65	การออกแบบฐานข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลสุขภาพ	6	5%	2	2	-บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ ฝึกปฏิบัติ	โปรแกรมบันทึก ข้อมูลสุขภาพ	วิทยากรพิเศษ
6 จ. 8 ส.ค.65	บทที่ 5 ปัญหาสุขภาพและการเจ็บป่วยที่พบบ่อยในผู้ใช้แรงงานใน สังคมไทย - ปัญหาสุขภาพและการเจ็บป่วยที่พบบ่อยในผู้ใช้แรงงาน - โรคเรื้อรังในคนทำงานและพฤติกรรมเสี่ยง	5	5%	2	2	- บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ - active learning ฝึก วิเคราะห์สถานการณ์จาก ปัญหา และกิจกรรมกลุ่ม ย่อยเรื่องปัญหาสุขภาพที่ พบบ่อยในวัยแรงงาน	- สอบปลายภาค	ผศ.ดร.โสเมศรี เดชรัตน์
7 จ. 15 ส.ค.65	บทที่ 6 การส่งเสริมสุขภาพ และการจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพใน สถานประกอบการ - แนวความคิดการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ - ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพ - การสร้างเสริมสุขภาพในสถานที่ทำงาน - หลักและเทคนิคการเขียนโครงการ - การจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	5	5%	2	2	- บรรยายและยกตัวอย่าง ประกอบ - active learning กิจกรรมกลุ่มการส่งเสริม สุขภาพวัยทำงาน - active learning ฝึก ปฏิบัติการเขียนและจัด โครงการส่งเสริมสุขภาพใน สถานประกอบการ	- สอบปลายภาค	ผศ.ดร.โสเมศรี เดชรัตน์

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	สัดส่วนคะแนน		จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ สอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน	ผู้สอน
		CLO	สัดส่วน คะแนน	บรรยาย	ปฏิบัติ			
8 จ. 22 ส.ค.65	บทที่ 7 ให้คำปรึกษาและส่งเสริมสุขภาพ แรงงานเฉพาะกลุ่ม เช่น - แรงงานเด็ก - แรงงานสตรีและหญิงตั้งครรภ์ - แรงงานสูงอายุ	5	5%	2	2	- บรรยาย - active learning การให้คำปรึกษา - active learning การส่งเสริมสุขภาพแรงงานเฉพาะกลุ่ม	- สอบปลายภาค	ผศ.ดร.โสมศิริ เดชารัตน์
9 จ. 29 ส.ค.65	บทที่ 8 การใช้ยาในการดูแลรักษาเบื้องต้นในสถานประกอบการ - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับยา - การใช้ยาแผนปัจจุบันและแผนโบราณ - ผลกระทบต่อการทำงานจากการได้รับยาและการจัดการ	2	5%	2	2	- บรรยาย - active learning ฝึกวิเคราะห์สถานการณ์จากปัญหา กิจกรรมกลุ่มย่อยเรื่องการใช้ยาแผนปัจจุบันและแผนโบราณ	- สอบปลายภาค	อ.ปัทมา รักแก้ว
10	สอบกลางภาค (จ. 5 ก.ย.65 เวลา 9.00 – 12.00 น.)							
11 จ. 12 ก.ย.65	บทที่ 9 การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยฟื้นคืนชีพ - บทนำ: การปฐมพยาบาลในสถานประกอบการ คุณสมบัติของผู้ปฐมพยาบาลที่ดี - หลักทั่วไปในการปฐมพยาบาล และการประเมินสัญญาณชีพ - อุบัติเหตุ อันตราย การบาดเจ็บที่เกิดขึ้นได้ในสถานประกอบการและวิธีปฐมพยาบาล - การปฐมพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บ - ปฐมพยาบาลผู้ที่ถูกไฟไหม้ น้ำร้อนลวก ไฟฟ้าดูด ไฟฟ้าช็อต - การปฐมพยาบาลผู้ได้รับสารพิษ สารเคมีอันตราย - การปฐมพยาบาลสิ่งแปลกปลอมเข้าสู่ร่างกาย - การปฐมพยาบาลผู้ที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย - การปฐมพยาบาลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บกล้ามเนื้อ กระดูกและข้อ - การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ	3	10%	2	2	- บรรยาย - สาธิตการใช้อุปกรณ์การปฐมพยาบาลและฝึกปฏิบัติด้วยอุปกรณ์และหุ่นฝึก - active learning แสดงบทบาทสมมติ	- สอบภาคปฏิบัติ	อ.ปัทมา รักแก้ว

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	สัดส่วนคะแนน		จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้การสอนและสื่อที่ใช้	วิธีการประเมิน	ผู้สอน
		CLO	สัดส่วนคะแนน	บรรยาย	ปฏิบัติ			
12 จ. 19 ก.ย.65	บทที่ 9 การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยฟื้นคืนชีพ (ต่อ) - การช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) - การเคลื่อนย้าย ส่งต่อ	7	10%	2	2	- บรรยาย - active learning - สาธิตการใช้อุปกรณ์การปฐมพยาบาลและฝึกปฏิบัติด้วยอุปกรณ์และหุ่นฝึก	- สอบภาคปฏิบัติ	อ.ปัทมา รักแก้ว
13 จ. 26 ก.ย.65	ประเมินทักษะปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	7		0	4	ประเมินทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	- คะแนนการปฏิบัติ	อ.ปัทมา รักแก้ว
14 จ. 3 ต.ค.65	ประเมินทักษะปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น(ต่อ)	7		0	4	ประเมินทักษะการปฐมพยาบาลเบื้องต้น	- คะแนนการปฏิบัติ	อ.ปัทมา รักแก้ว
15 จ. 10 ต.ค.65	ประเมินทักษะปฏิบัติการช่วยฟื้นคืนชีพ	7		0	4	ประเมินทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพ	- คะแนนการปฏิบัติ	อ.ปัทมา รักแก้ว
16 จ. 17 ต.ค.65	จัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	5	15%		4	- นิสจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	- คะแนนผลการฝึกปฏิบัติการจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	อ.ปัทมา รักแก้ว อ.ดร.วันเพ็ญ ทองสุข ผศ.ดร.โสมศิริ เดชารัตน์
17	สอบปลายภาค							

สรุปแผนการประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับการประเมิน	ลักษณะการประเมิน (เช่น สอบ รายงาน โครงการ ฯลฯ)	ผลการเรียนรู้	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของคะแนนที่ประเมิน
1	พฤติกรรม การเข้าชั้นเรียน	ELO 2 - CLO1	ทุกสัปดาห์	5%
2.	สอบกลางภาค	ELO4 - CLO3 - CLO4	8 8	2.5% 7.5%
		ELO2 - CLO2		5%
		ELO5 - CLO5		5%
3	สอบปลายภาค	ELO5 - CLO5		15%
		ELO2 - CLO2		5%
4.	สอบปฏิบัติ	ELO5 - CLO7	12-14	20%
5.	รายงานการสืบค้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริการสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	ELO4 - CLO4	1	5%
	ชิ้นงานการออกแบบการจัดการบริการสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพ	ELO2 - CLO2	2	5%
	รายงานการฝึกปฏิบัติกำหนดโปรแกรมการตรวจสุขภาพตามลักษณะความเสี่ยง	ELO5 - CLO5	4	5%
	ชิ้นงานโปรแกรมบันทึกข้อมูลสุขภาพ	ELO5 - CLO6	5	5%
6	การจัดโครงการส่งเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ	ELO5 - CLO5	15	15%

ระบบการประเมินผลการเรียน ใช้ระบบประเมินแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

85.00 คะแนนขึ้นไป	= A	65.00 – 69.99 คะแนน	= C
80.00 - 84.99 คะแนน	= B+	60.00 – 64.99 คะแนน	= D+
75.00 - 79.99 คะแนน	= B	55.00 – 59.99 คะแนน	= D
70.00 - 74.99 คะแนน	= C+	น้อยกว่า 55.00 คะแนน	= E

หมวดที่ 6. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

เอกสารและตำราหลัก

ดวงใจ รัตนธัญญา. (2545). สุขศึกษา : หลักและกระบวนการเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมจิต หนูเจริญกุล, วัลลา ตันตโยทัย และรวมพร คงานิต (บ.ก.). (2543). การส่งเสริมสุขภาพ: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติการพยาบาล. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

อรรวรรณ แก้วบุญชู และคณะ. (2546). การปฐมพยาบาลในสถานประกอบการ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ภาษาไทย

พิมพ์พรณ ศิลปะสุวรรณ.(2548) การพยาบาลอาชีวอนามัย:แนวคิดและการปฏิบัติ. ภาควิชาการพยาบาล

สาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

จรินทร์ ธานีรัตน์. (2545). **การปฐมพยาบาล**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

จำแพน พรเทพเกษมสันต์. (2548). **การปฐมพยาบาล**. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.

วิภาพร วรหาญ, จงรัก อิฐรัตน์ และสุวรรณ บัญยะสิทธิ์. (2549). **การปฐมพยาบาลและการพยาบาลฉุกเฉิน**. ขอนแก่น: กองทุนส่งเสริมการพิมพ์ตำรา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิทยา อยู่สุข. (2549). **สาระการเรียนรู้อาชีวอนามัยและความปลอดภัย**. ภาควิชาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2543). **แนวทางปฏิบัติการป้องกันโรคจากการทำงานสำหรับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท ร้าไทยเพรส จำกัด.

สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2546). **แนวคิดการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บริษัท ร้าไทยเพรส จำกัด.

สุภาณี เสนาดีสัย. (2540). **การพยาบาลพื้นฐาน แนวคิดและการปฏิบัติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัท จุฑทองจำกัด.

อนามย์ (ธีรวิโรจน์) เทศะทีก. (2551). **อาชีวอนามัยและความปลอดภัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์

วิรัตน์ ศรีนพคุณ และศรี ศรีนพคุณ. (2549). **การปฐมพยาบาล**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรเกียรติ์ อาชานานุภาพ. (2541). **วิวัฒนาการการส่งเสริมสุขภาพระดับนานาชาติ**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.

อุทัยวรรณ สุภิมานิล. (2548). **การบริการปฐมภูมิ**. กรุงเทพฯ: โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนก.

อุมาภรณ์ คงอุไร. (2543). **การป้องกันและการปฐมพยาบาลการบาดเจ็บทางการกีฬา**. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

ภาษาอังกฤษ

O'Donnell, M. P. (2002). Health promotion in the workplace. (3 rd ed.). New York: Delmar, Thomson Learning